

Husk hviledagen og hold den hellig.

Hviledag! Det er da et godt ord. Et ord, der indikerer en balance mellem arbejde og hvile – og det gør os glade.

Helt enkelt handler dette bud om, at der er en dag, som skal være anderledes end alle andre dage i ugen. En dag, som på en særlig måde har med vort liv som Guds folk at gøre!!!

Som Luther forklarer i sin lille katekismus: *Det vil sige: Vi skal frygte og elske Gud ...*

Ork, vi lever ellers i en tid, hvor ”tid” netop er penge. Og pengene, væksten, er tidens værdimåler. Det fører til stress for mange. De kloge siger, at den negative stress er ved at blive dette århundredes folkesygdom med både fysiske og psykiske konsekvenser. Vi er til stadighed i tidsnød! – og det fører til, at vi har svært ved at skelne imellem arbejdsdag og hviledag. For hvad der ikke kan nås i arbejdsugens løb, må så indhentes på hviledagen. Det kan ende med at tage glæden fra arbejdet og give dårlig samvittighed ved at holde fri! Og mandag morgen er vi allerede udkørte og trætte. **Det er ganske absurd!**

Jeg fandt denne bog på hylden – den er godt 10 år gammel: *Skyld dig at hvile!* – en bog, der er skrevet ud fra påstanden, at vi lever i en tid uden tid – uden tid til arbejde og tid til hvile. Skynd dig at få den ned af hylden og læs den! Så aktuelt i dag!

Hvad betyder det så at holde hviledag eller sabbat – fyraften?

Ja, Luther skriver i sin store katekismus, at jøderne simpelthen opfattede dette bud alt for stramt og misbrugte det på det groveste – også når vi læser dagens evangelium, hvor de minsandten anklager Jesus for at have misforstået Guds eget ord! – som om dette bud var opfyldt ved, at man helt holdt sig fra ydre gerninger. Nej, ”meningen med budet,” siger Luther, ”var slet ikke dette, men derimod at de skulle helligholde hviledagen ...” – *skift udgangspunkt, kære jøder!*

Budet er til, siger Luther, først og fremmest af hensyn til legemets behov, fordi naturen selv lærer og kræver, at det jævne folk, der hele ugen har passet sit arbejde og fag, en enkelt dag kan trække sig tilbage for at hvile ud og komme til kræfter.

Dernæst, fortsætter han, er budet til, for at man på en sådan hviledag – fordi man ellers ikke kan komme af sted med det i løbet af ugen – kan få lejlighed og tid til at deltage i gudstjenesten, hvor man kommer sammen for at høre og beskæftige sig med Guds Ord og for at prise Gud, synge til hans ære og bede.

Ork, der er en alt for udbredt opfattelse af, at dette bud lyder sådan: *Kom helligdagen i hu, at du hviler dig!* Det står der faktisk ikke – der står: *Kom hviledagen i hu, så du helliger den!* – altså at anse den for hellig!

Sabbatsbudet har altså med min bekendelse til Gud at gøre. Ved at indrette mit liv efter det, viser jeg, at jeg tror på Gud og forventer alt godt fra ham – **i praksis!** ... at jeg bøjer mig for min Gud, som min Skaber, og respekterer den ordening, han har sat for mit liv – til min glæde og velsignelse.

Men hvad så med alle de andre? Se bare naboen, der igen slår græsplæne om søndagen ... og så i middagsluren! Se nu bare landmanden, der høster om søndagen og blokerer vejen til mormorbesøg med sin store majetærsker! Se nu bare dem, der hænger vasketøj ud eller støvsuger bilen! Se nu bare forretningerne, der holder søndagsåben ... osv. osv.

Kære ven! Det eneste, du skal bekymre dig om med din næste – i denne sammenhæng – det er, at du skal være med til, at folk kan holde fri på hviledagen – det er også dit medansvar. Selvfølgelig er det jo oplagt, hvis du er arbejdsgiver – men tænk også over, hvordan du lever som forbruger og samfundsborger. Jo flere gange vi foretager vores store ugentlige indkøb i madbutikkerne om søndagen, jo større bliver butikkernes behov for at holde åbent – og jo større bliver presset både på lukkeloven og på de mennesker, der har deres arbejde i butikkerne. Og det er jo bare ét eksempel, hvor jeg som forbruger har ansvar.

Er jeg med til at fremme denne udvikling?

Måske er der indkøbsmuligheder og serviceydelser, vi ikke nødvendigvis behøver at gøre brug af om søndagen. For det er vel ikke for at tilfredsstille *dine behov*, at mennesker at nød til at arbejde den dag?!!!

Så gå ikke ud at slå andre mennesker oven i hovedet med det tredje bud, men vend det ind mod dig selv og sig: ”Det er min bekendelse til Gud, når jeg lader dette bud kaste sit lys ind over mit liv!”

Hvis du derfor har indrettet dit liv sådan, at du er nød til at arbejde syv dage om ugen for at få det hele til at løbe rundt – på arbejdsplads og i hjem – så er der noget, du nok må tage op til fornyet overvejelse!

For læser vi hele Skriften igennem, både GT og NT, så møder vi igen og igen vidnesbyrdet, at Gud vil, at vi skal sætte ham på prøve! Malakias 3: *Sæt mig på en prøve, om jeg ikke åbner himlens vinduer for jer og udøser velsignelse uden mål over jer!*

Der er én dag om ugen, at vi som Guds folk har råd til at holde fri – som en gave fra Herren – som et tegn mellem Gud og os – et tegn på, at vi tilhører ham og bøjer os for hans ordninger. Men også et tegn fra Gud på, at han både vil og kan give os det daglige brød – **alligevel!**

Men hvad vil det egentlig sige at holde hviledagen hellig?

Ja, Gud er hellig. Hellig er lig med guddommeligt. Kaldes noget andet eller nogen anden for hellig, tilhører det eller den Gud og står i et særligt forhold til ham. Og når Gud helliger noget, knytter han det til sig på en særlig måde. *Det var jo det, Gud gjorde med den syvende dag ... da han velsignede den som en hviledag.*

Det velsignede er velgørende. Og det er hvilen!!! (Derfor – bogen ...) Hellig har også noget at gøre med hel, at hele – Gud velsigner for at hele.

At holde hviledagen er da at bruge den efter Guds hensigt, og det vil sige at bruge den som hviledag efter arbejdsdagens slid.

Det er derfor, Jesus i dagens evangelium siger, at hviledagen blev til for menneskets skyld, og ikke mennesket for hviledagens skyld ... **nej, selvfølgelig, vil vi sige i dag!** Gud har givet os tiden som et rum, vi må bebo – som en rytme, vi må svinge med i. Men den vekselvirkning, der ligger i det, skal vi rette os efter. Vi skal ikke tvinge tiden, vi skal leve i den!!!

Derfor må vi gøre ophold i tiden, standse op indimellem, se ind i os selv, se ud og op, besinde os – høre stilheden bag ved larmen – stilheden i os selv. Det er nemlig livsnødvendigt, langt mere end vi måske er os bevidst. Gud bor nemlig i stilheden – som han selv siger i Es.30: *Ved omvendelse og stilhed skal I frelses, i ro og tillid er jeres styrke (v.15).*

Derfor skal der også i dag stilhed til, for at vi kan blive lydhøre for Guds ord – det ord, som må siges os – det ord, vi ikke kan sige os selv. Vi må have det sagt, vi må have det læst – så det kan dukke op i vores bevidsthed i stilheden.

Det er så pragtfuldt, når Luther siger: *Hvad betyder det da at anse hviledagen for hellig? Ikke andet end et liv med hellige ord og gerninger. Dagen selv behøver nemlig ikke at helliges, da den i sig selv er skabt hellig. Men Gud vil have, at den også er hellig for dig. Om den for dit vedkommende bliver hellig eller vanhellig, afhænger derfor af, om du bruger den til hellige eller vanhellige gerninger. Hvordan bliver så hviledagen hellig? Ikke ved at man sidder i kakkelovnskrogen og afholder sig fra det daglige arbejde, eller ved at man pynter sig med sit bedste tøj, men, som sagt, ved at man giver sig af med Guds ord og øver sig i det.*

Ja, han går endda så langt, at han brokker sig over tidens præster, der står i kirken og synger og ringer med klokken, og dog holder de ingen hviledag hellig, for de prædiker ikke Guds ord eller øver sig i det, men lærer og lever i modsætning til det!

Kan du mærke dette fantastiske ... at holde hviledagen hellig har noget med Guds ord at gøre – tid til Guds ord, besinde sig på det, lytte til det! Noget, vi egentlig skal gøre alle dage i ugen, men som vi på en særlig måde har lov til at gøre én dag om ugen.

For som Luther siger: *Mod dette bud synder derfor ikke kun de, som groft misbruger og vanhelliger hviledagen, som f.eks. de, der pga. havesyge eller letfældighed undlader at høre Guds ord eller sidder i beværtningerne, fulde og gale som svin – altså du, der fortsat arbejder videre også på syvendedagen i stedet for i stilhed og god tid beskæftiger dig med Guds ord – men også de, siger Luther videre, der hører Guds ord som anden underholdning, og som kun af vane går ind og ud af kirken, så de, når året er omme, ved nøjagtig lige så lidt som året før!*

Lad os derfor gøre søndagen til en festdag. Gud hvilede – og så var der fest. Folket kunne lægge slaveriet bag sig – et frit folk – et Guds folk. Derfor er det også meget naturligt, at vi som kristen menighed tidligt begyndte at fejre sabbat om søndagen, i stedet for om lørdagen – søndagen som opstandelsesdagen, dagen hvor Kristus besejrede døden og på den måde førte sit folk ud af slaveriet med stærk hånd og løftet arm. Slaveriet, ikke i Egypten, men under synden, døden og djævelen. Jeg er fri!

Det er derfor, jeg får lov til at hvile – ikke bare efter ugens travlhed, men også fra alt det, jeg gjorde, fra al min synd. Jeg får lov at lægge det bag mig.

Kan I mærke denne stærke forkyndelse her i dette tredje bud? Forkyndelse af evangeliet om syndernes forladelse og om friheden i troen på Jesus.

Hvordan kan jeg da forsømme hans menighed i mødet omkring ordet ved at arbejde ude i haven eller på marken, eller dagligdagsting, der ikke er nødvendige? – og dermed pådrage sig Herrens vrede?

Vi vil beskæftige os med Guds ord – for at blive hellige! Og det skulle vi jo egentlig gøre hver eneste dag, hele ugen igennem! fortsætter Luther. Men det kan jo ikke lade sig gøre. Derfor må vi nøjes med mindre til hverdag, og så endnu vigtigere bruge søndagen rigtigt. Da vil du blive præget hele ugen igennem!

Som en engang sagde: *Vi lever jo altid imellem to gudstjenester!* Jeg tænker tit på, når jeg rejser mig fra nadverbordet, at nu skal dette holde hele ugen igennem – til jeg igen kan bøje mine knæ og blive fornyet også i nadverens fællesskab med Kristus.

Vel er søndagen også den dag, hvor du får tid til at være sammen med din ægtefælle, eller de mennesker, der trænger til dit besøg; hvor du kan læse en god bog, uden den behøver at være ”åndelig”; hvor du kan lege med børn og dyrke sport og være sammen med gode venner, ja, nyde friheden, naturen, hvilen.

Alt, hvad du kan sige Gud tak for, kan du sandelig også gøre om søndagen. *Bare det ikke hindrer dig i at holde hviledagen hellig!* – i at deltage i gudstjenesten og det kristne fællesskab – i at bruge tid på Guds ord og bøn. Måske er der noget, der skal vælges fra i dit liv. Ikke fordi du

egentlig ikke kan gøre den slags ting om søndagen. Men fordi det forhindrer dig i at holde ...
HOLDE søndag.

Glem alle disse lister over, hvad du mener, naboen og de andre kristne må og ikke må om søndagen. Langt mere frugtbart er det at spørge dig selv: Hvordan holder jeg denne hviledag hellig? Hvordan får jeg i dag tid til at blive opbygget?

Nogen mennesker er jo nød til at arbejde om søndagen. Der er funktioner i samfundet, der skal holdes i gang – også for landmanden med fodring og malkning! – fåret *skal* trækkes op – den syge *skal* hjælpes også på en sabbat, siger Jesus i dag. Men som kristen må du overveje, hvad du skal arbejde med eller uddanne dig indenfor – og om du skal finde en anden dag, du så evt. kan holde fri.

Du må ikke undvære den dag i ugen, der leder Guds nåde ind i dit liv og sætter dig i stand til at hvile OG at tjene Herren. Som Rosenius slutter sin gennemgang af dette bud: *Gud give os at således anvende sabbatsdagen her, at vi med vor sjæl i behold kan nå lykkeligt frem til den evige sabbat i himmelen!* (bd.15)

Fyld dig derfor med livets ord om Jesus – *husk hviledagen og hold den hellig.*

Amen